

La pau és entre nosaltres

Seria prou una pinzellada horàcia per ofegar tota l'enveja que avui solament podrà cobrir els camps de pols gloriosa. Més les formes—solucions perfectes—no han estat encara compreses pels homes.

Per què arrasar els camps i sotraguejar la terra, si en ells i d'ella n'ha de rebrotar l'olivera?

Quines noves esperances al mar et porten? Retorna atrevida nau a la costa. No recordes on et conduïren, o gran i enrunat imperi, aquells dies que tu creies venturosos?

No vulguis malbaratar l'aroma de l'escorçós pi per l'avinguda estèril de plàtans!

Recorda aquell luxe insà i el gran domini del teu estat, més també fes memòria del mesquí patrimoni dels teus ciutadans. No vulguis com en altre temps bastir llars modestes de pobres prenyats, mentre el fort imperialisme a despeses de l'estat, manava per la llei cobrir de marbres els pòrtics de les victòries mesquines i els altars dels déus més freds que els cors dels que amb pompositats trepitjaven la humanitat i que amb la lluscor de l'acer desembeïmat volien conquerir el món.

No vulguem fer-nos més rils i ja que per llei de la naturalesa tots serem iguals, vulguem que aquesta cendra que ara encara té vida sapiga agermanar-se comprénent el valor del vol que pugui prendre cada esperit—essència pura, única vitalitat estable en el cos humà—. I és així com les branques s'agalebrades de l'arxi malmesa olivera, podrà treure nova rama, doncs sense branquillons roblats de les verdes i argentades fulles, del tot impossible és el voler trobar la pau fecunda i duradera.

TEMES D'AGRICULTURA

La preparació i conservació de les olives

Per la preparació i conservació de l'oliva, es pot fer de moltes maneres i de molts gustos; de vegades hi ha formes que s'encerten i d'altres que surten fracassades, puix aquest mètode recomenat per la seva senzillesa i bons resultats que produeix.

Hi ha dues maneres per assegurar-les. Primera: Eliminar el gust amargant i fer el fruit agradable al paladar. Segona: Assegurar la seva conservació.

Per a conservar les olives, com tots sabem és la sal, que la seva substància produeix una espècie de contracció en els teixits i fa que les olives siguin més consistents; per altra part, impedeix fins el desenrotllament de bacteries, encara quan aquest poder és molt limitat. Si col·loquem la sal en gran quantitat des del començament, el fruit es contreu bruscament i les olives s'obren.

Procediment: les olives han de col·lidir-se en estat convenient de maduració;

i si es cullen massa tard, són massa madures o toves i no es conserven bé; si es cullen massa aviat, no són fines al paladar i resulten menys nutritives. Quan el fruit canvia de color i sembla menys fort el tacte i quan al premsar el suc, deixar-lo en repòs, apareixen en la seva superfície algunes gotes d'oli, l'oliva es troba en el seu vertader punt per a salar-la.

En el moment posseeix totes les seves qualitats i es troba menys exposada a podrir-se. El fruit ha d'ésser bo i complet, sense la menys ferida.

Les olives de major tamany es salen ordinàriament en estat verd; quan són madures i han arribat aconseguir el seu perfecte desenrotllament, resulten de qualitat superior, però la seva preparació és més delicada que la de les olives petites; a més, entre aquestes hi ha grans diferències, segons sigui la classe. Convé, al preparar les olives, que siguin de tamany uniforme, sobretot quan s'emprin els tractaments alcalins; de no tenir aquesta precaució, les olives petites són neutres quan queden encara àcides les de major tamany i si guardem a què aquestes últimes s'hagin neutralitzat, les primeres apareixeran blanquejades.

La preparació per medi de l'aigua pura és la millor, però resulta ésser també el més llarg i delicat dels procediments de preparació.

Les olives es col·loquen a l'aigua en un recipient o pot de vidre o altres objectes, provistos de forats que es cobreix amb un drap, procurant que el recipient quedi el millor tapat possible; l'aigua ha d'ésser pura i bullida dues vegades en el temps de vint-i-quatre hores.

Una vegada per setmana s'humitegen les olives, afegint aigua si n'hi falta en diverses ocasions per trasbalsar les després. El tractament dura de 45 a 60 dies; passat el primer mes es proven les olives i quan estan en el punt que es desitgin, es reemplaça l'aigua pura per una quantitat que ha de contenir 30 graus de sal per litre d'aigua; al cap de dos dies es reemplaça per altre bany que contingui 45 grams de sal per litre, en el qual es deixa el fruit una setmana; després per la tercera vegada de canviació, s'ha de preparar una quantitat que contingui de 60 a 70 grams durant 15 dies, i per últim, es deixen les olives en una altra preparació o bany que contingui de 100 grams de sal per litre.

Sabem que es fa de moltes maneres la conservació de les olives i tantes cases particulars, cases de pagès, que en aquest temps cullen les olives per a salar-les.

A molts pobles o ciutats, tenen el costum d'efectuar-ho, per la nutrició comú i per l'exportació a altres pobles o ciutats.

Hi ha pagesos que total cultiven les oliveres per aquest procediment que molts anys es ve efectuant.

Aquesta manera pràctica per la conservació, és provada per molts i dona el màxim de resultats.

AGUSTI RIFER VILA

PENSAMENTS

No és pas el de resultats més pràctics ni d'afectes estimuladors aquell principi d'autoritat que vol imposar-se sense altres mitjans que el d'usar la seva força autoritària i els d'abusar de la superioritat sobre els inferiors, per obligar-los a forçada obediència.

La bona voluntat és un factor tan o més preminent que la intel·ligència, per a la realització amb èxit de nostres projectes, per ésser com és la primera filla de la constància. D'ací devé l'aforisme popular de que... «fa més qui vol que no el qui pot...»

A. Musset

SILUETES DE CAMPANYA

RECORDS...

per LL. CANET I FOIX

VIII

Totes les coses d'aquest món si les mirem sempre a través del mateix objectiu, ens resulten, per bones que siguin, poc interessants, monòtones. A més, es crea una tendència tan marcadament particular o sectària que, quan hi posa els ulls un escèptic, s'esgarrafa quan ven qui s'entrega encisat en braços d'allò, que si bé ell pot admirar-ho i reconeixi a la vegada un valor, no deixa d'ésser un sofisme més. Un sofisme més?... (ací un home arronça les espatlles i queda pensatiu).

Bé, no us hi amoïneu. Un altre dia filosofarem profundament.

I aquesta opinió d'un i reflexió d'un altre, d'aquells enigmàtics personatges que a voltes desfilen per la pensa dels homes, m'han donat una idea. Una idea que precisament ara vaig a realitzar pràcticament.

Altrament doncs, a través d'aquesta col·lecció de SILUETES DE CAMPANYA, que a pesar de la seva senzillesa, senzillesa perquè gairebé totes són escrites jamunt els genolls, he rebut algunes felicitacions, ara i farem desfilir tres opinions, opinions, moments o impressions de la guerra, de tres soldats diferents, si bé en el fons de tot els agermana una mateixa causa.

A tal objecte, perquè pugui haver-hi varietat de criteri, n'escullo tres de ben diferents en aparença: Un oficial, un voluntari que porti uns quants mesos de front i un dels cridats per les lleves.

Als tres, els demanaré un document, un retall, un apunt, una impressió de la seva vida de campanya, de la seva íntima vida de campanya.

Començo per l'oficial. Busco i rebusco... Ja em trobo enfront del Tinent Ajudant del nostre Batalló En Rafael Miralles, l'inquiet i simpàtic Tinent. L'hi explico a grans línies el meu projecte, es posa a somriure... mentre, la seva mà treu de la butxaca un bloc, i em diu: té!... ahir a la tarda vaig sortir a dar una volta més enllà de les nostres línies i vaig copçar-ne aquesta impressió. Com pots veure, és íntima, ho escric per a mi solament. També jo, més bé o més malament, em faig un aplegada de records íntims, insignificants per la gent... Mira!

TERRES ALLIBERADES

Hem passat les «alambrades» en direcció a les línies feixistes. Seguint un

senderó que condueix a les avançadetes de primera línia ens trobem en terreny de ningú, propiament dit: Camps a la vora del riu que ve del poble ocupat per les tropes «nacionalistas».

Pocs dies fa que els pacífics camperols segaven el blat en aquests camps, sense témer a les bales enemigues; avui, he quedat assombrat. A escadussers metres de les línies enemigues, un home de mitjana edat treballa amb l'aixada la terra, i dos minyons joves, de quinze o setze anys, amb parell de mules llauraven cantant. Per ells, la guerra es trobava lluny, saben que darrera d'ells hi han soldats de l'Exèrcit Popular que vetllen mentre ells treballen.

Als primers temps d'arribar nosaltres era una temeritat pels camperols el treballar en aquestes terres; preferien que es perdés la collita. Poc a poc han anat reaccionant i ara van a segar i treballar la terra defensada per patrulles de les nostres forces.

Em paro a l'arribar a on treballen i pregunto:—Què hi ha feina?—Regular, contesten amb flema, es té de treballar perquè no ens falti menjar.—Però no teniu por de què els feixistes recullin el vostre esplot?—Si peusséssim això com a

possible, ara mateix hi prendriem foc.—

Aquestes paraules respiraven confiança en l'esdevenidor, sabien que avui estan treballant a poc metres de les trinxeres feixistes, però també sabien que no saltres, dintre de pocs dies, haurem augmentat infinitament aquesta distància. Saben que mentre l'Exèrcit Popular es trovi entre ells, les seves collites estan assegurades i que dintre de pocs dies, el pobleric que es divisa al fons enarborarà en la torratxa de l'església, la bandera de la República. I treballa confiat...

La guerra segueix el seu ritme accelerat; la vida comença a rebrotar en aquests camps abandonats. Camps que han estat testimonis munts de batalla, camps desfets abans per la metralla i coberts de silvestre vegetació.

La vida reneix amb més força que abans, com volguent-se deslliurar de la passada inactivitat. És el *mentis* més rotund que pot dar-se als herois de cafè, que creuen que en els camps de guerra ningú s'ocupa de sembrar... de produir.

Em despedeixo del camperol i camí de les avançadetes el meu pensament s'endinsa en el demà, en l'esdevenidor... Veig camps saturats fins a l'infinit... Silenci de pau... Alegria del viure... Màquines agrícoles que solquen els camps...

Els ocells entonant nous cants... El riu murmurant afablement en la seva cursa... I veure venir les ombres de la nit damunt dels pobles pacífics... I entorn la llar del terrassol alliberat de la terra i el senyor feudal, explicar als seus petits les gestes viscudes... Les batalles memora-

LES LLETRES

LES ACABALLES

Sol davant meu, gropada al meu darrera,
grans naus de núvols navegant pel cel.
Un remolí les branques desespera
i plouen fulles de color de mel
La muntanya dessota volandera
llum, és clapa d'enyor i de recel;
el món és ple d'escuma i polseguera,
tota és la balma desolat bruel.
S'enfebra el riu, el vent guanya rancúnia,
i el viu d'argent d'un núvol blanc fa angúnia
contra el blau espiell que vol i dol;
i en la seva frenètica agonia,
des del cim assetjat, adéus envia
intermitents el cremallot del sol.

JOSEP CARNER

bles en els seus camps... De la constant amenaça dels mercenaris nacionalistes... Del valor de les forces republicanes...

I el suposo que somriurà feliç i satisfet...

Front de Terol. Martin del Rio, setembre del 1937.

METAMORFOSI CAMPEROLA

MORALIA

De quan les bèsties parlaven, es conten fets, gestes i proeses que ara, malgrat la certesa d'alguns anecdotaris, hom es resisteix a posar-ho en cartera com a carta de naturalesa en la consumació dels fets que s'expliquen de l'època quadrupèdria.

Però no fa pas molts dies presenciàrem un cas en un camp del nostre terme, el qual per tractar-se d'un col·loqui bastant original i suggestiu alhora, no ens podem resistir de donar-lo a conèixer a nostres lectors.

L'anècdota en sí no té res d'extraordinari, però en conjunt, posseeix la moralia necessària per tal com ha estat, com vulgarment es diu, caçada al vol i en el cor del segle de la llum, del progrés i de la civilització.

Es el cas que un pagès agafat al mànec de l'arada moguda per un «matxo» aclimatat a les circumstàncies, anaven fent, inseparablement, llur tasca de la l'arada del camp sense que res ni ningú torbés la pau i l'harmonia que en aquells moments regnava en aquell tros de terra somoguda.

Aneu a saber com fou que tot d'una sentim el pobre home invocant els déus de no sé quins móns per tal que l'animal fos tocat de la gràcia d'ésser obedient i voluntariós en el treball. Fou també llavors que s'establí entre el bon pagès i el seu revoltat animal, el següent col·loqui:

—Apa, roig, tira si vols.

—Ug... nyuc... —respongué la bèstia, que traduït, vol dir *no vull*.

—No em facis perdre la paciència.

—Jouc... fam... que vol dir *dóna'm menjar*.

—No siguis rebeo i creu que de tot vindrà...

—Imxi nyoc anyx... —diu, *deixa'm omplir la panxa*.

—Sacrifica't que ara no tinc menjar per ningú; tot s'ha acabat a casa nostra: la teca, l'humor, la paciència i les bones paraules; però diuen que vindrà de tot... després del sacrifici.

—Vvot uggi fart—respon—*quan seré mort d'atipar als altres*.

—Prou; no facis l'animal, deixa't de teories i anem al gra.

RETALLS DEL FRONT

VISIONS

Ja portem complerts tres mesos de font i a primera línia de foc.

Tres mesos! que ens batem amb el feixisme i les inclemències del clima aragonès. El nostre pensament corra... vola i com un cel·luloide cinematogràfic ens torna a fer viure i sentir les profundes impresions i emocions que hem sofert durant el transcurs d'aquests dies.

La nostra arribada al Carrascal, nocturna i silenciosa amb els esperits encongits i temorencs. Ja som al parapet, és la primera i forta impressió que rebem, som neòfits i trobem insegur el terreny que trepitgem.

La visió segueix... Els primers trets... els primers dies de treball actiu i constant per a la construcció de xavoles pel nostre descans físic i moral... els primers símptomes del clima ardent de l'Aragó.

Seguim amb els nostres records... passen els dies i un fet imborrable ens commou com el primer dia... feia quinze dies que estàvem a les trinxeres... vivíem la guerra; aquella nit era fosca com mai, els sentinelles desconfiats i recelosos, profunditzaven en la fosca el seu esguard. El silenci era absolut. El sentinella oprimeix fortament el fusell... sent una remor llunyana i para atenció; el caporal de guardia és avisat... la remor s'intensifica i unes veus fosques i llunyanes arriben a les nostres oïdes; el sargent, el capità i els soldats tots són despertats prestament.

Els fusells apunten la fosca, els «cerrojos» grinyolen; les bombes de mà són agafades per mans expertes i destres amb el seu ús; l'espera posa en tensió els nervis.

Les veus es van atancant, les nostres alambrades són sotraguejades... les passen. Un trepig accelerat i una respiració fatigosa es va fent aprop.

—*Santevi tpac: això és el que vull.*

—Ja t'he dit que no hi ha res.

—*Drun me juct: doncs no treballlo.*

—T'hauré de vendre o empenyar.

—*Ninca but argic: jo no em mouré d'ací.*

—Si que la pujarem dreta la paret.

—*T'esjunciat roxfund: ja fa temps que ha caigut.*

I aquell pagès, fora de sí, deixà l'animal al camp i se n'anà a la barraca a plorar la seva dissort i a meditar el camí o la solució que devia prendre per tal d'acabar definitivament amb la una cosa o amb l'altra.

G. TORRES

El sentinella baix però enèrgic, crida l'alerta... Els nostres cors bateguen fortament i unes veus primes i feble responen «centinela, no tirar, dos mujeres que se pasan»... el nostre astorament ens fa romandre amb el dit al gallet, desconfiant encara per por d'una emboscada enemiga. Apuntem dues ombres que es silueten al bell mig de les tenebres. Ja toquen el nostre parapet, els fusells s'abaixen... són efectivament deus dones evadides de l'infern feixista. La seva emoció es palesa amb seus moviments, riuen i ploren a un mateix temps, volen parlar i la seva emoció els hi ofega les paraules, ens abraçen, no saben el què els passa.

Tots els presents fem el cor fort, la seva emoció però, ens contagia.

Són mare i filla... pobres dones, el seu estat és llastimós. Al traspasar les «alambrades» s'han ensangrentat les mans, els vestits estripats, la compassió i l'emoció, ens fan girar el cap, elles sangloten encara... El capità les acompanya a la Plana Major per allotjar-les. L'impressió que hem rebut és forta... són estampes de la guerra que mai més es podran oblidar.

Els nostres records continuen. La guerra ens fa presenciar forçosament fets i emocions in comptables. Així hem passat tres mesos i fem comparances.

Aquells nois joves i temorencs d'ahir, s'han transformat en els soldats serens i enèrgics d'avui; la guerra els ha pulimentat vivint-la. Ja són veterans, són joves encara, la seva experiència però, és ja vella. Els seus esguards decidits, dominen l'horitzó per a conquerir, la Torraça, el Nondó, fortaleces inexpugnables de l'enemic, passaran a no tardar a mans de l'Exèrcit Popular.

El camarada fusell és suauament acariciat per aquelles mans alliberadores de l'opressió. Molt prompte tindran dos enemics per batre: el feixisme i el fred. S'atancan dies durs i de prova; el perill no els espanta, ans al contrari, somriuen... amb ironia al pensar amb ell... són optimistes i tenen fe en la victòria.

CASIMIR SAMARANCH

Carrascal núm. 3, 1.er d'octubre de 1937.

CASTELLARENCS!!!

SUBSCRIVIU-VOS A «LA FARGA»

NOTICIARI

ELS TEMPORALS

Diumenge passat, aquesta població també va sofrir els efectes dels temporals que gairebé es registraren a tot Catalunya. Quan més fermesa va adquirir l'aigua, fou aproximadament a les 7 del vespre. Sortosament no tinguem de consignar cap dany personal, però si els materials són importantíssims, principalment per la casa Vda. de J. Tolrà, Empresa Col·lectivitzada, que entre els desperfectes causats al rec i rescloses del Riu Ripoll, per on confina la fàbrica i inutilitzant la carretera particular que uneix les dues fàbriques conegudes per Can Barba i Molí d'en Busquets, es calcula que el perjudici s'apropa a la important quantitat de mig milió de pessetes.

També cal remarcar les pèrdues quasi bé totals de bona part d'hortes que confinen amb el Riu Ripoll, tota vegada que la gran vinguda del mateix, és de les més notables que s'hau vist, arribant les aigües a pujar un nivell molt crescut, registrat ben poques vegades.

Dintre del casc de la població foren ben poques les cases que no tingueren treballs per haver-hi entrat l'aigua, així com també s'enrunaren unes parets de contenció de terres dels patis d'algunes cases.

Els carrers, majorment els de molta pendent, que són varis, quedaren completament aixaragallats per la causa de no poder contenir l'empenta de les aigües, llurs cuquetes.

Feia molts anys que no s'havia registrat un temporal com el que acabem de mencionar, puix que la situació topogràfica del poble, poques vegades fa que els temporals s'hi estacionin, si bé aquesta vegada es veu que fou general.

UNS FERITS

A conseqüència de l'aiguat del diumenge al vespre, el cotxe-òmnibus que fa el servei de Mollet a Sabadell, bolcà en el pont anomenat de la Riera de Can Sabau, terme de Sabadell. El pont havia estat esfondrat per la pressió de la gran riada i el conductor del vehicle no en tingué esment degut a la foscor de la nit i a l'espessor de la pluja que queia. En el susdit vehicle, apart d'altres passatgers, hi viatjaven els esposos Mateu Grau i Maria Guasch, veïns d'aquesta localitat, els quals en bolcar foren llençats del vehicle i després de passar unes hores inacabables d'angúnia i agafats a uns arbres perquè la corrent no se'ls amportés, foren recollits i portats en el seu domicili d'aquesta població amb diverses ferides, a conseqüència de les quals, resten encara allitats.

Bo i lamentant-nos de l'accident, desitgem als esmentats veïns un prompte i complet guariment.

GESTA D'HONRADESA

Com a resultat del pregó fet dimecres passat per mitjà del qual es feia públic l'haver-se perdut una quantitat en metàl·lic bastant respectable i que l'interessat oferia la meitat de ço perdut a qui li retornés, ens enterem de què el mateix dia el veí Ramon Ventura Olivé i el refugiat Josep Guede Fariños, que l'havien trobada, es presentaren a l'Agutzil per a notificar-li la possessió dels diners perduts. Anaren a trobar l'interessat que era un veí de Gallifa que havia vingut a casa d'uns seus familiars d'aquí, fent-n'hi entrega. L'interessat, en compliment de llur promesa, els oferí la meitat, negant-se a admetre-la i quedant-los molt reconegut.

Amb molt gust consignem aquest bell gest d'honradesa desinteressada.

CASAMENT

Dia 5. — Joan Roca Serra amb Rosa Serra Jubany.

Desitgem als novells esposos tota mena de felicitats.

MOVIMENT DE POBLACIO

Durant el passat mes de setembre s'ha registrat el següent moviment de població:

Naixements: Antoni Bernadet Mathen, Joan Bruguera Pla, Salvador Ventura Narciso, Rosa Garcés Rocabrana, Prudència Calvet Langa, Carme Puigdomènech Real. M.^o Carme Belda Sotelo, Joaquim Serra Serra i Diana Vilaplana Vilaplana; total, 9.

Casaments: Pere Gispert Vila amb Pilar Olivé Estefanell; total, 1.

Defuncions: Francesc Solà Olivé i Jaume Soler Datsira; total, 2.

TORN DEL RAM D'ALIMENTACIO

Prosseguint el torn establert pel ram d'alimentació, el pròxim diumenge, li pertany restar obert de 8 a 1 del matí, el següent establiment:

Joan Romen - Carrer Major

FARMACIA de torn per a diumenge, Torras 1

LA FARGA

és el periòdic
del teu poble

Llegeix-lo
i divulga'l